

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Ötvenmillió pengőt igényel a Károly körút átépítése.*

Forrás:

Pesti Törzsde

Bp.

(Hely)

1928. II. 28.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy

725.092.1

Hely

Károly körút

Idő

"1928"

Ötvenmillió pengőt igényel a Károly körút átépítése

A Közmunkák Tanácsa is sürgeti az Erzsébet sugárút terveit — Kik akarnak építeni — A boldog háztulajdonosok listája

A Pesti Törzsde több ízben foglalkozott már a Károly körút átépítésének immár húsz esztendeje vajdó problémájával és különösen az utóbbi hetek érdekes fordulatait ismertettük részletesen. Legutóbbi számunkban közreadtuk Rakovszky Iván ny. belügy-miniszternek, a Közmunkák Tanácsa elnökének, nagy-érdekű nyilatkozatát, mely magángazdasági körökben élénk érdeklődést és megalégedést keltett, tekintettel arra, hogy a Közmunkák Tanácsa elnökének nyilatkozatából arra lehet következtetni, hogy a Károly körúti építkezések 20 esztendei várakozás után mégis megindulnak.

Kiknek tulajdonban van az átépítendő front?

A Károly körútnak a Király utcától a Dob uccáig terjedő frontján mindössze egy ház van csak, mely valószínűleg megmenekül a lebontástól. Mint ismeretes, ez a ház a gróf Hadik-Barkóczy tulajdonát képező Károly körút 9. számú ház, mely a Károly körút e frontjának házai közül a legfatalabb. Ezenkívül speciális előnye a háznak, hogy átjáróház és így forgalmi szempontból sem lenne kívánatos a lebontása. A legérdekesebb ház ezen a fronton az Orczy-féle háztömb, mely a Király ucca 1., Károly körút 17. és 19. szám alatt van 2206 négyszögöl területen. A telek-komplexum jelenlegi tulajdonosa az Orczy Ház Rt., mely vállalat 1913 április 12-én vette meg a házat 1.497.553 koronás vételárán, árverés útján, 1927-ben 880.000 pengő jelzálogos kölcsönt és 88.000 pengő átalányt kebeleztek be a Magyar-Olasz Bank Rt. javára, a bankamattlábnál két százalékkal nagyobb kamattel-

tételek mellett. Az Orczy Ház mellett lévő Károly körút 15. számú ház Budapest székesfőváros tulajdonában van. Ezt a házat, mely 1069 négyszögöl kiterjedésű telken fekszik, 1911 október 28-án a főváros sajátította ki 1.710.880 koronáért. E házat, mint ismeretes, annakidején az Erzsébet sugárút torkolatának sajátította ki a főváros. E ház mellett fekszik a Károly körút 13. számú ház, melynek tulajdonosa Ledermann Mór, az ismert dúrgazdag textilkereskedő. A ház telkének nagysága 508 négyszögöl. Ledermann Mór 1907 májusában szerezte meg a házat, 500.000 koronáért. E házon 1.750.000.000 korona teher van, melynek tőkéje és kamatai a Magyar Királyi Államkincstár javára vannak bekebelezve. Ledermann hatalmas vagyona mellett persze ez a kis bekebelezés nem jelent semmit. E mellett a ház mellett van a dr. Appel Jenő és birtoktársai tulajdonában lévő Károly körút 11. számú ház, melynek telke 368 négyszögöl kiterjedésű. A ház 1909 áprilisában öröklés útján jutott dr. Appel Jenő birtokába. Az épületen 20.000 dollár kölcsön és 2000 dollár biztosíték van bekebelezve a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank javára. E ház mellett van már a fennebb ismertetett gróf Hadik-Barkóczy János tulajdonát képező ház, e mellett pedig a Károly körút 7. számú ház, melynek tulajdonosa Jakabffy István és birtoktársai. A hatalmas 1406 négyszögöl kiterjedésű telken fekvő ház 1909 júniusában öröklés útján jutott Jakabffy István tulajdonába és a rajta lévő teher 20.800 aranykorona. Az átépítendő frontot Erényi Béláné, a Károly körút 5. számú háza zárja be. A ház telkének nagysága 698 négyszögöl. Erényi Béláné 1909 augusztusában jutott a házhoz, 840.000 koronáért. A ház teljesen tehermentes.

Munkatársunk a kérdés egyik legalaposabb isme-

rjétől a következő információt szerezte a Károly körút átépítésére vonatkozólag:

Az új Központi Városháza és az Erzsébet sugárút terve

— Az alatt a húsz esztendő alatt, míg a Károly körút átépítésének ügye vajdott, nem történt annyi, mint az utóbbi hónapok alatt. Ugy látszik a kérdés most már csakugyan utolsó stádiumába került. Mint ismeretes, a főváros eredeti terve az volt, hogy lebontatja a Károly körút, a Király ucca és a Dob ucca között elterülő frontját, de ezt a részt teljes egészében kisajátítja, a telkek helyén teret létesít és azon fogja felépíteni az új hatalmas központi városházát. Ez a terv volt az oka annak, hogy a Károly körútnak ezen a részén 20 év óta nem adtak építési engedélyt.

— Midőn az Erzsébet sugárút terve felvetődött, az új városházára vonatkozó építkezési terv teljesen megdőlt, miután az Erzsébet sugárút ezt a frontot amúgy is ketté osztotta volna és így a rendelkezésre álló hely nem lett volna elegendő a tervbevett roppant méretű építkezésre. Az Erzsébet sugárút terve azonban épp olyan lassan halad a kifejlődés felé, mint annak idején az új városháza terve haladt.

A Közmunka Tanács március végéig kívánja az Erzsébet sugárút terveit

— Az utóbbi napokban azonban lényeges változások történtek. A Közmunkák Tanácsa ugyanis felszólította a fővárost, hogy március 31-éig terjessze elő az Erzsébet sugárút kiépítésére vonatkozó terveit. A Közmunkák Tanácsa ez utasításában az is bennfoglalta-

tik, hogy a Főváros lehetőleg olyképpen csinálja meg terveit, hogy az a magánépítkezés kifejlődését ne gátolja és a kisajátítandó telkek előirányzása körül is a lehető legnagyobb óvatossággal és kulantériával járjon el. A Közmunkák Tanácsa egyben kilátásba helyezte azt is, hogy amennyiben a főváros által előterjesztett tervzet nem lesz megfelelő a megadott alapelvek szempontjából, úgy a Közmunkák Tanácsa a terveket maga fogja elkészíteni a magánépítkezés és az érdekeltektől háztulajdonosok szempontjainak figyelembevételével.

— Az Erzsébet sugárút létesítése a következő változásokat hozhatja ezen a fronton. A főváros tulajdonát képező Károly körút 15. számú ház természetesen teljes egészében eltűnik. Aszerint, hogy a főváros az utat milyen szélességre tervezi, a Károly körút 15. számú házzal szomszédos Orczy-ház és Ledermann-féle

ház telkéből bizonyos részt ki fog sajátítani. Ezt a két házat tehát feltétlenül át kell építeni. Hogy a többi házak tulajdonosai milyen álláspontot fognak elfoglalni az átépítés kérdésében, az még egyelőre a jövő kérdése. Köztudomású azonban, hogy a Károly körút és Dob ucca sarkán lévő Erényi-ház építkezési kérvénye már a városnál fekszik, ugyanígy építkezési kérvényt adott be a városhoz a Horizont Építő Rt., mely az Orczy-ház mellett lévő Király ucca 3. számú ház tulajdonosa.

Ötvenmillió pengőbe kerülnek az új építkezések

— Hogy ezek az építkezések mennyi pénzt igényelnek, azt ma még természetesen nem lehet véglegesen eldönteni. Mindenekelőtt tudni kellene, hogy a főváros mennyi telket sajátít ki az Erzsébet sugárút céljaira és csak akkor lehetne hozzávetőleges kalkulációt csinálni olyképpen, hogy a beépítendő köbméterek számát megszorozzuk 40 pengővel. Feltételezve azonban azt az esetet, hogy a Hadik-Barkóczy féle épület kivételével az összes többi Károly körúti ház, kivéve természetesen a székesfőváros tulajdonát képező Károly körút 15. számú házat, átépítésre kerül, megállapítható, hogy ennek a frontnak az átépítése mintegy 50 millió pengőt fog igényelni. Ebbe az összegbe még nincsenek belevéve azok a munkálatok, melyeket a fővárosnak kell majd végeztetnie, hogy ezt a környéket megfelelő közművekkel lássa el. Igen érdekes ugyanis hogy ez a városrész, mely igazán a város szívében fekszik, közművekkel olyan gyatrán van ellátva, hogy még a legkülsőbb perifériák higiéniájáról is megfelelőbb gondoskodás történt, mint a városnak ama részéről, mely most átépítésre kerül. Városrendezési, városképzési és közegészségügyi szempontból egyaránt rendkívül örvendetes lenne, ha a megfelelő átépítkezés megtörténne, mert az ezen a részen lévő szűk és levegőtlen uccák, szegényes vízellátású, gyér világítású és rossz ventilációjú házak már igazán alaposan megértek arra, hogy eltűnjenek a föld színéről. Hogy egyebet ne említsünk, ezekben a házakban olyan ritka a fürdőszoba, mint a fehér holló.

— Eltekintve azonban a fentemlített szempontoktól, ez a hatalmas arányú építkezés, mely az előzetes tervek szerint mintegy öt esztendőig tartana, szociális szempontból is rendkívül nagy jelentőséggel bír. Ha a közművek költségeit is belevesszük, úgy itt körülbelül 60—70 millió pengőt igénybevevő építkezésről van szó mely több éven keresztül munkát és megélhetést biztosítana a munkanélküliek nagy tömegeinek.